

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Yhteiset ja toimintakyky -osasto, Yhteiset palvelut -yksikkö
Hallitusneuvos Lassi Kauttonen

Muistio

20.1.2026

VALTIONEUVOSTON ASETUS VALTIONAVUSTUKSISTA PELIHAITTOJEN EHKÄISYYN JA VÄHENTÄMISEEN**Yleistä**

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa sivulla 108 (”Vahva ja välittävä Suomi”, Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58, julkaistu 20.6.2023) on linjattu, että hallitus uudistaa Suomen rahapelijärjestelmää avaten sitä lisenssimallilla kilpailulle viimeistään 1.1.2026. Uudistuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta. Lisenssijärjestelmään siirryttäessä varmistetaan rahapelihaittojen ehkäisemisen riittävät resurssit julkisella sektorilla ja järjestösektorilla. Lisäksi hallitusohjelmassa on linjattu, että puututaan ylivelkaantumiseen ja rahapelihaittoihin varhaisessa vaiheessa sekä varmistetaan hoidon saatavuus peliriippuvaisille huomioiden myös etäpalvelut.

Hallituksen esitys eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi annettiin 20.3.2025 (HE 16/2025 vp). Uusi rahapelilainsäädäntö tulee voimaan vaiheittain. Rahapelilain 9 luvun sääntely liittyen pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen myönnettäviin valtionavustuksiin tulee voimaan 1.3.2026 alkaen.

Rahapelilaisissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriön tehtävästä seurata, tutkia ja arvioida rahapeleistä aiheutuvia haittoja sekä kehittää rahapelihaittojen ehkäisyä ja hoitoa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toimeenpanee tehtäviä. Lisäksi pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen voidaan myöntää valtionavustusta.

Rahapelilain 94 §:ssä säädetään avustettavasta toiminnasta, mikä muodostuu kolmesta erillisestä avustuskokonaisuudesta raha- ja digipelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen tai näitä tukevan tietopohjan tuottamiseen. Avustuskokonaisuudet ovat: 1) lakisääteisiä palveluja täydentävien sähköisten, anonymien pelihaittapalveluiden toiminta; 2) pelihaittoja vähentävän alueellisen työn kehittäminen; ja 3) pelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä tukeva tieteellinen tutkimus. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin avustettavasta toiminnasta ja valtionavustuksen määrästä.

Rahapelilain 95 §:ssä säädetään, että valtionapuviranomainen on Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Rahapelilain 96 §:ssä säädetään määrärahan käyttösunnitelmasta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin määrärahan käyttösunnitelman vahvistamisesta. Lisäksi rahapelilain 97 §:ssä säädetään valtionavustuslain soveltamisesta yleislakina.

Valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla on säädetty, että tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Valtion talousarviossa 2026 valtion rahoitukseen pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen (mom. 33.70.53) on osoitettu yhteensä 1,5 milj. euroa (siirtomääräraha 2 v.).

Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmisteluun on osallistunut myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntijoita.

Asetusluonnos oli lausuntokierroksella 4.6. – 1.8.2025, ja siitä annettiin yhteensä 17 lausuntoa.

Seuraavat tahot toimittivat sosiaali- ja terveysministeriölle lausuntonsa asetusluonnoksesta:

- 1) A-klinikkasäätiö sr,
- 2) Alkoholitutkimussäätiö sr,

- 3) Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry,
- 4) Helsingin kaupunki,
- 5) Helsingin yliopisto,
- 6) HUS-yhtymä,
- 7) Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy,
- 8) Kilpailu- ja kuluttajavirasto,
- 9) Peluuri,
- 10) Sininauhaliitto ry,
- 11) Sisäministeriö,
- 12) Sosped-säätiö sr,
- 13) SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry,
- 14) Sovatek-säätiö sr,
- 15) Takuusäätiö sr,
- 16) Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja
- 17) Veikkaus Oy.

Lisäksi valtiovarainministeriö ilmoitti, ettei sillä ole asiassa lausuttavaa.

Annettujen lausuntojen perusteella asetusluonnokseen tehtiin vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia. Lisäksi täsmennettiin asetusluonnoksen perusteluja.

Annetuissa lausunnoissa esitettiin sekä yleisiä että yksityiskohtaisia huomioita liittyen asetusluonnokseen. Lausunnoissa poikkeuksetta kannatettiin asetusluonnosta. Lisäksi joissakin lausunnoissa esitettiin myös yleisempiä kommentteja liittyen rahapelijärjestelmän uudistamiseen laajemmin. Lausunnoissa painottui riittävien resurssien tarve ja huoli siitä, pystytäänkö pelihaittatyöllä ja siihen kohdennettavilla resursseilla vastaamaan muuttuviin tarpeisiin.

A-klinikkasäätiö toteaa lausunnossaan, että on tärkeää varmistaa, ettei digitaalisen viihdepelaamisen haittojen ehkäisyyn, hoitamiseen ja tutkimukseen osoitettavat varat vähennä rahapelihaittatyön resursseja tilanteessa, jossa lisenssimalliin siirtymisen myötä rahapeliongelmiin odotetaan lisääntyvän. A-klinikkasäätiön mukaan lisenssipohjaiseen järjestelmään siirtyminen on oikeastaan mahdotonta toteuttaa ilman mainonnan lisääntymistä. Lisääntynyt mainonta taas kasvattaa kulutusta, joka rahapelaamisen kaltaisen addiktiivisen toiminnan kohdalla lisää myös ongelmia. Tästä syystä on mahdollista ennakoida rahapeliongelmiin hyvin todennäköisesti tulevan lisääntymään ja olisi tärkeää, että rahapelihaittatyön rahoitus vastaisi kasvavaa tarvetta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) pitää tärkeänä, että rahapelihaittojen pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvän toiminnan rahoitus turvataan lisenssijärjestelmään siirryttäessä. Rahapeleistä aiheutuvat haitat ovat merkittävä yhteiskunnallinen ongelma ja on tärkeää, että niiden määrää pyritään aktiivisesti vähentämään. KKV haluaa kiinnittää huomiota siihen, että samoin kuin muiden valtionavustusten, niin myös rahapelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistyön osalta on tärkeä seurata avustusten vaikuttavuutta. KKV kehottaa seuraamaan ja arvioimaan jälkikäteen, millaisia vaikutuksia myönnettyillä avustuksilla on ollut. Tätä tietoa on mahdollista hyödyntää myöhempien avustusten kohdentamisessa.

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry (SOSTE) arvioi, että rahapeliuudistukseen liittyvä odotettava pelihaittojen kasvu lisää tarvetta pelihaittojen ehkäisylle ja vähentämiselle. Järjestöavustusten leikkaamisen arvioidaan heikentävän järjestöjen mahdollisuuksia toteuttaa pelihaittatyötä jatkossa sekä pelihaittaerityisinä hankkeina että osana muuta päihde- ja riippuvuustyötä. Sosiaali- ja terveysjärjestöillä on merkittävä rooli rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidon kehittämisessä sekä tiedon tuotannossa. Järjestöt ovat tärkeitä julkisen sektorin kumppaneita ehkäisevän työn ja palveluiden järjestämisessä. SOSTE korostaa tätä tarpeen kasvamisen ja avustusten vähenemisen ristiriitaa.

Takuusäätiö pitää erityisen tärkeänä sitä, että pelihaittatyössä huomioidaan taloudellisten ongelmien näkökulma. Pelihaittatyöhön ja erityisesti rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen sisältyy usein myös työskentely rahasuhteen ja talouden teemojen kanssa. Rahapelihaitat ovat moninaiset, mutta monesti niihin liittyy myös toimeentulovaikkeudet tai velkaantuminen. Taloudellisten haittojen korjaaminen ja taloudellisen toipumisen mahdollistaminen ovat tärkeitä työkaluja, joilla voidaan ehkäistä syvempiä peliongelmiä ja vähentää siitä aiheutuvia haittoja. On tärkeää, että

pelihaittoja ehkäisevä ja vähentävä työ sekä sen kehittäminen turvataan pitkäjänteisesti laaja-alaisena kokonaisuutena ja riittävin resurssein, sisältäen sekä valtionavustuskokonaisuuden että sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä.

Vaikutukset

Pelihaitat voidaan jakaa taloudellisiin haittoihin, ihmissuhdehaittoihin, työhön tai opiskeluun liittyviin haittoihin, terveyshaittoihin, tunnetason haittoihin ja muihin haittoihin. Pelihaitat voivat vaihdella lievästä vakavaan ja lyhytkestoisesta pitkäkestoiseen. Haitat saattavat koskettaa niin pelaajaa ja heidän läheisiään kuin yhteiskuntaa laajemminkin.

Valtionavustuksilla tuetaan rahapelipoliittisen ohjelman toimeenpanoa rahapelihaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi ja turvataan rahapelijärjestelmän muuttuessa avustuskokonaisuuksien mukaisen työn jatkuvuus. Valtionavustuksilla tuetaan lisäksi päihde- ja riippuvuusstrategian ja rahapelipoliittisen ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä ja niissä asetettua tavoitetta integroida digipelaamisesta sekä rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen käsittelyä toisiinsa.

Digipelaamisen luonteenomainen motiivi on rahan voittamisen sijasta itse pelaaminen, mutta digipelaamiseen voi kuitenkin liittyä rahan käyttöä ja suuriakin rahallisia panoksia. Raha- ja digipelit (engl. *gambling* ja *gaming*) lähentyvät toisiaan ilmiönä monella tapaa, mikä näkyy peleistä aiheutuvissa haitoissa. Myös raha- ja digipeliriippuvuuden diagnostiset kriteerit ovat pitkälti samankaltaiset. Ilmiöiden ja haittojen välillä on kuitenkin myös merkittäviä eroavaisuuksia, ja yhteisen käsittelyn lisäksi raha- ja digipelaamista on tarpeen tarkastella erillisinä ilmiöinä. Päihde- ja riippuvuusstrategian ja rahapelipoliittisen ohjelman mukaisesti avustuksilla mahdollistetaan digipeli- ja rahapelaamisilmiöiden käsittelyn integroimista toisiinsa silloin, kun se on perusteltua eroavaisuudet huomioiden.

Tässä asetuksessa ehdotetut säännökset täsmentävät myönnettävän valtionavustuksen hakemiseen ja maksamiseen liittyviä avustusmenettelyjä sekä sääntelevät yksityiskohtaisemmin avustusten kohdentumista. Pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen myönnettävät avustukset mahdollistavat avustuskokonaisuuksien mukaisten toimintojen jatkuvuuden lisensijärjestelmään siirryttäessä. Voimassa olevassa rahapelijärjestelmässä sähköisten palveluiden rahoitus on tullut suoraan Veikkaukselta. Aluetyön avustuskokonaisuuden ja tieteellisen tutkimuksen toiminnot rahoitetaan voimassa olevassa järjestelmässä osana arpajaislain 52 §:n (1047/2001, muut.1284/2021) mukaista kokonaisuutta. Sosiaali- ja terveysministeriö on laskuttanut kulut Veikkaus Oy:ltä. Maksun toimeenpanosta säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (500/2017).

Kuten hallituksen esityksessä (HE 16/2025, s. 118) on arvioitu, rahapelijärjestelmän uudistaminen voi kasvattaa tarvetta rahapelihaittojen ehkäisyyn ja hoidon kehittämiseksi mahdollisen rahapelihaittojen lisääntymisen myötä. Tarve työlle voi siis rahapeliuudistuksen myötä kasvaa. Esityksessä on kuitenkin lähdetty siitä, että muutoksessa pyritään säilyttämään resurssit nykyisellä tasolla.

Kuten hallituksen esityksessä (HE 16/2025, s. 119) on todettu, rahapelihaitoista aiheutuu merkittäviä taloudellisia kustannuksia yhteiskunnalle. Rahapelaamisesta ja rahapelihaitoista aiheutuu monenlaisia kustannuksia, joita voidaan vähentää rahapelihaittojen kokonaismäärää ja vakavuutta vähentämällä. Vastaavasti kustannukset kasvavat rahapelihaittojen lisääntyessä ja vakavoituessa.

Valtionavustukset olisivat uusi kustannus valtion budjetissa, mutta koska nykyinen rahoitusjärjestely on pienentänyt Veikkaus Oy:n tuloutusta valtiolle, valtionavustuksilla ei olisi valtiontaloutta heikentävää vaikutusta. Asetuksella ei ole arvioitu olevan itsenäisiä vaikutuksia, vaan avustettavan toiminnan tavoitteet liittyvät laajemmin rahapelilain mukaisiin tavoitteisiin. Käytettävissä olevat varat vahvistetaan valtion talousarviossa.

Tämän asetuksen mukaisilla valtionavustuksilla ei ole tarkoitus korvata tai muodostaa päällekkäistä rahoituskanavaa sosiaali- ja terveysalan yhdistyksille ja säätiöille sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen myönnettyillä avustuksilla (ns. STEA-avustukset) rahoitetulle toiminnalle tai terveyden edistämisen (ns. TE-määrärahat) määrärahoilla rahoitettavalle toiminnalle. Myös muu saatavilla oleva julkinen rahoitus, kuten ehkäisevään päihdetyöhön

myönnettävä rahoitus, huomioidaan osana avustusharkintaa. STEA-avustuksilla rahoitetaan sellaista yhdistysten ja säätiöiden ehkäisevää työtä, mikä ei kuulu julkisen sektorin lakisääteisiin vastuisiin, ja TE-määrärahoilla taas rahoitetaan kunnissa, hyvinvointialueilla, oppilaitoksissa ja järjestöissä tehtävää muuta ehkäisevää työtä. Haittojen vähentämiseen ja korjaavaan työhön vastaavaa rahoitusta ei ole. Aluetyön avustuskokonaisuus mahdollistaa kehittämisen tuen ehkäisevän ja korjaavan työn rajapinnalla, kuten tunnistamisessa, varhaisessa tuessa, ensivaiheen ohjauksessa ja hoidossa.

Aluetyön avustuskokonaisuus ja tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuus mahdollistavat osaltaan alueellisen pelihaattatyön kehittämisen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lakisääteistä tieteellistä rahapelitutkimusta laajemman tieteellisen tutkimuksen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteuttaisi uudessa rahapelilain (HE 16/2025) säädettäväksi esitetyn lakisääteisiin tehtäviin kuuluvan tutkimuksen. Tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuus korvaisi tämänhetkisen, uuden lainsäädännön myötä kumottavaksi esitetyn arpajaislain 52 §:n (1047/2001, muut. 1284/2021) nojalla rahoitetun Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen ulkopuolella tapahtuvan tutkimuksen.

Lisäksi valtionapuviranomaisen tehtävistä (rahapelilain 95 §) aiheutuu jonkin verran hallinnollista työtä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle. Valtioapuviranomaisen hallinnollisen työn määrä on arviolta noin yksi henkilötyövuosi.

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevan voimaan 1.3.2026 alkaen.

Laintarkastus

Asetusluonnos on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastusyksikössä. Laintarkastuksen perusteella asetusluonnokseen tehtiin vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 §

Avustuksen saajat

Asetuksen 1 §:n 1 mom. nojalla rahapelilain (10/2026) 94 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää yleishyödyllisille yhteisöille.

Yleishyödyllisestä yhteisöstä on säädetty tuloverolain (1535/1992) 22 §:ssä. Yhteisö on yleishyödyllinen, jos: 1) se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä; 2) sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin; ja 3) se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä.

Yleishyödylliseksi yhteisöksi voidaan siten katsoa erityisesti yhdistykset ja säätiöt, mutta tietyin kriteerein yleishyödyllinen yhteisö voi olla myös osakeyhtiö, mikäli se katsotaan ns. yhteiskunnalliseksi yritykseksi.

Elinkeinoelämän toimijoiden rajaaminen valtionavustuksen saajien piiristä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi huomioiden erityisesti EU:n valtioneuvoston sääntely. Valtionavustuksiin voi kuitenkin sisältyä markkinoilta hankittavia ostopalveluja.

Asetuksen 1 §:n 2 mom. nojalla rahapelilain 94 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa aluetyön avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle sekä lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tarjoaville kunnille. Hyvinvointialueet ovat keskeisiä alueellisia toimijoita, joita vastaa Helsingin ja Uudenmaan erillisratkaisun osalta HUS-yhtymä. Lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tarjoavia kuntia on tällä hetkellä ainoastaan Helsinki.

Asetuksen 1 §:n 3 mom. nojalla rahapelilain 94 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää yksityishenkilöille, tutkimusorganisaatioille ja yleishyödyllisille yhteisöille. Yksityishenkilöille voidaan myöntää vain apurahoja. Yleishyödyllinen yhteisö on määritelty 1 mom. perusteluissa. Lisäksi yliopistot ja ammattikorkeakoulut voivat olla tässä tarkoitettuja yleishyödyllisiä yhteisöjä.

2 §

Määrärahan käyttösuunnitelman vahvistaminen

Asetuksen 2 §:n 1 mom. nojalla Terveyden ja hyvinvoinnin laitos laatii marraskuun loppuun mennessä sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavaa vuotta koskevan ehdotuksen suunnitelmaksi pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen varatun määrärahan käytöstä. Määrärahan käyttösuunnitelmassa asetetaan avustettavan toiminnan tavoitteet vuosittain.

Asetuksen 2 §:n 2 mom. nojalla määrärahan käyttösuunnitelmaa koskevaan ehdotukseen on sisällytettävä:

- 1) selvitys väestön rahapelaamisen ja pelihaittojen tilasta ja kehityksestä sekä arvio eri toimenpiteiden ja avustettavan toiminnan vaikutuksista niihin;
- 2) selvitys pelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistoiminnan rahapelipoliittisista tavoitteista ja linjauksista;
- 3) selvitys siitä, miten avustettava toiminta kytkeytyy osaksi laajempaa pelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä sekä päihde- ja riippuvuustyötä;
- 4) selvitykset avustettavasta toiminnasta, toteuttajista sekä toteutusaikatauluista;
- 5) selvitykset avustettavan toiminnan toteuttamisesta kyseessä olevana vuonna aiheutuvista kustannuksista;
- 6) selvitykset seuraaville vuosille jatkuvien toimintojen toteuttamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Nämä selvitykset on arvioitu oleellisiksi käyttösuunnitelman toteuttamisen ja avustettavan toiminnan tavoitteiden kannalta sisältäen sekä rahapelaamisen että muun digipelaamisen. Määrärahan käyttösuunnitelmaa koskevassa ehdotuksessa pääpaino on rahapelaamisessa. On oleellista, että käyttösuunnitelmaa arvioidaan osana laajempaa pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämisen sekä päihde- ja riippuvuustyön kokonaisuutta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos koordinoi valtakunnallista pelihaittatyön kokonaisuutta.

Asetuksen 2 §:n 3 mom. nojalla sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa määrärahan käyttösuunnitelman ja antaa sitä koskevan toimeenpanopäätöksen viimeistään helmikuussa. Käyttösuunnitelma vahvistetaan avustuskokonaisuuksittain.

3 §

Avustuslajit

Asetuksen 3 §:n 1 mom. nojalla sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää kohdennettuna yleisavustuksena. Kohdennettu yleisavustus soveltuu lähtökohtaisesti paremmin pysyväisluonteiseen toimintaan.

Asetuksen 3 §:n 2 mom. nojalla aluetyön avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hankeavustuksena. Hankeavustus on tarkoituksenmukainen esimerkiksi sellaisen kehittämistyön avustamisessa, mikä jaksottuu useammalle vuodelle.

Asetuksen 3 §:n 3 mom. nojalla tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hankeavustuksena tai apurahana. Tarkoitus on myöntää hankeavustuksia yhteisömuotoisille hakijoille, kun taas apurahoja voidaan myöntää yksityishenkilöille.

4 §

Valtionavustuksen hakeminen

Asetuksen 4 §:n nojalla hakemuksesta on käytävä ilmi:

- 1) avustuksen hallinnoinnista vastaava taho ja toiminnan toteuttamiseen osallistuvat tahot;
- 2) toiminnan tavoitteet, niiden saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet ja tavoiteltavat tulokset;
- 3) haettavan avustuksen määrä ja toiminnan talousarvio;
- 4) toiminnan toteuttamisen aikataulu.

Nämä tiedot ovat oleellisia perustietoja valtionapuviranomaisen avustusharkinnan kannalta.

5 §

Avustuksen määrä

Asetuksen 5 §:n nojalla aluetyön avustuskokonaisuudessa hyväksytyistä kustannuksista voidaan kattaa avustuksella enintään 90 prosenttia.

Hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja kunnille myönnettävissä avustuksissa voidaan edellyttää myös muuta rahoitusta. Kuitenkin avustettavan toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, että hyväksyttävät kustannukset katetaan pääosin. Mahdollinen muu saatavilla oleva rahoitus arvioidaan avustuksen määrää harkittaessa.

Yksittäisen avustuskohteen avustuksen määrää arvioitaessa huomioidaan erityisesti muut julkiset tuet. Mikäli samaan käyttötarkoitukseen on jo myönnetty tai ollaan myöntämässä muuta julkista rahoitusta, se vastaavasti vähentää samassa suhteessa tämän asetuksen nojalla myönnettävän avustuksen määrää. Mikäli toimintaa, mihin avustusta haetaan, on tarkoitus laajentaa, parantaa tai muuten laadullisesti kasvattaa, vähennystä ei tehdä. Valtionapuviranomainen arvioi sen, missä tilanteissa kyse on päällekkäisestä ja missä tilanteessa rinnakkaisesta rahoituksesta. Myös muu saatavilla oleva rahoitus huomioidaan osana avustusharkintaa.

Avustuksen hakijoilta edellytettäväksi omarahoitusosuudeksi voidaan hyväksyä myös oman työpanoksen käyttäminen avustettavaan toimintaan.

6 §

Avustuspäätös

Asetuksen 6 §:n 1 mom. nojalla päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee sen lisäksi, mitä valtionavustuslain (688/2001) 11 §:ssä säädetään, tarvittaessa käydä ilmi suunnitelma avustuksista seuraaville vuosille. Suunnitelma ei ole sitova. Useampivuotinen suunnitelma voi osaltaan lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä.

Valtionapuviranomainen voi myöntää valtionavustukset valtion talousarviossa siihen osoitetun määrärahan puitteissa. On arvioitu, että toiminnan jatkuvuuden ja avustusten tarkoituksenmukaisen käytön kannalta avustukset on tarkoituksenmukaista myöntää pidempiaikaisesti kerrallaan. Mikäli tulevien avustusvuosien osalta vahvistettua määrärahaa ei vielä ole vahvistettu, valtionapuviranomainen voi tarvittaessa myöntää avustuksen ehdollisena, eli edellyttäen, että tulevien vuosien avustusmääräraha ensin vahvistetaan. Näissä tilanteissa valtionapuviranomainen vahvistaa avustusmäärärahan ennen niitä koskevien maksatuserien suorittamista avustuksen saajalle.

Asetuksen 6 §:n 2 mom. nojalla sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi kerrallaan ilman vuosittaista hakumenettelyä. Avustettavan toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta on katsottu tärkeäksi, että lähtökohtaisesti sama avustuksen saaja toteuttaa toimintaa useampivuotisesti. Vahvistamattoman määrärahan osalta avustuspäätös on ehdollinen.

Asetuksen 6 §:n 3 mom. nojalla aluetyön avustuskokonaisuudessa ja tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan ilman vuosittaista hakumenettelyä. Hankkeet ovat tyypillisesti useampivuotisia, minkä vuoksi niihin kohdistettava rahoitus on tarkoituksenmukaista jaksottaa. Vahvistamattoman määrärahan osalta avustuspäätös on ehdollinen.

7 §

Hyväksyttävät kustannukset

Asetuksen 7 §:n 1 mom. nojalla hyväksyttäviä kustannuksia ovat tavoitteen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) hallinnointikustannukset;
- 2) henkilöstökustannukset;
- 3) matkakustannukset;
- 4) toimitilojen vuokrat;
- 5) välittömästi tavoitteen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;

- 6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen, tietämyksen, konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset sekä käyttöoikeudet ja lisenssit;
- 7) erityisestä syystä määritellyn tavoitteen toteuttamiseksi välttämättömät muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitetut kustannukset.

Kustannusten taso tulee olla kohtuullinen. Avustettava toiminta voi sisältää myös hankintoja. Lisäksi leasing, eli käyttöomaisuuden pitkäaikainen vuokraus, on mahdollista avustettavan toiminnan puitteissa. Erityisestä syystä myös muut kuin kohdissa 1-6 luetteloidut välttämättömät kustannukset ovat mahdollisia.

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, mitkä jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja mistä avustuksen saaja ei saa palautusta.

Asetuksen 7 §:n 2 mom. nojalla tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa myönnettävien apurahojen hyväksyttävät kustannukset määritellään valtionavustuspäätöksessä. Apurahojen osalta on katsottu, että hyväksyttävissä kustannuksissa on tarkoituksenmukaista käyttää tapauskohtaista harkintaa, minkä vuoksi niiden osalta hyväksyttävät kustannukset määriteltäisiin suoraan valtionavustuspäätöksessä.

Asetuksen 7 §:n 3 mom. nojalla valtionavustusta ei saa käyttää hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) mukaisten tehtävien rahoittamiseen, ellei näillä toimilla ole välitöntä yhteyttä hankkeen kokeilu- ja kehittämistyöhön tai uusien toimintamallien käyttöönottoon.

Asetuksen 7 §:n 4 mom. nojalla hyväksyttäviin kustannuksiin voidaan katsoa kuuluvaksi vain sellaiset poistot tai laskennalliset erät, jotka perustuvat jo toteutuneisiin kuluihin tai menetyksiin. Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole lainojen lyhennykset eivätkä muut rahoituskulut, ellei avustuspäätöksestä muuta ilmene. Kirjanpidollinen lomapalkkavaraus on hyväksyttävä kustannus tämän asetuksen mukaisissa valtionavustuksissa.

8 §

Kirjanpito

Asetuksen 8 §:n nojalla avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa siten, että avustuksen käyttöä voidaan luotettavasti seurata. Avustuksen käytön luotettava seuraaminen edellyttää lähtökohtaisesti avustettujen toimintojen kirjanpidollista eriyttämistä.

Kirjanpidon tilit ja tositteiden vientiselitteet tulee nimetä huolellisesti siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä. Kirjanpito on järjestettävä siten, että liiketapahtumien, tositteiden ja kirjausten yhteys on vaikeuksitta todennettavissa osakirjanpitojen kautta pääkirjanpitoon, tilinpäätökseen ja viranomaisille tehtäviin ilmoituksiin.

9 §

Voimaantulo

Asetuksen 9 §:n nojalla tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2026.